

kocht, brak hij af om in de plaats daarvan naar de plannen van Van der Werff, straks bouwmeester van de nieuwe beurs, het indrukwekkend woonhuis te laten bouwen waarin sedert 1870 de Rotterdamsche Bank een onderkomen vond.

Aan de Leuvehaven koopt in 1739 H. van Casteel het huis „het Wyntonnetje” met twee huizen daarachter aan den Schiedamschendijk (n°. 194) te zamen voor f 8150, blijkbaar dus de primitieve bebouwing zooals b.v. de metselaar Jacob Mathijsz en de timmerman Pieter Cornelisz Jonckman daar op speculatie gesticht hadden. Als Van Casteel in 1788 sterft, bestaat het bezit uit een kapitaal heerenhuis met pakhuizen en zolders dat f 37.665 opbrengt.

Aan den Haringvliet koopt Mr. Ewout Blanckert, Raad en Vroedschap, in 1670 voor f 3275 een pakhuys; als hij sterft verkoopen zijn erven in 1700 het woonhuis waaronder twee pakhuizen, dat hij in de plaats van het gekochte optrok, voor f 26.325.

Van der Werff bouwt er in het begin van de 18e eeuw twee kapitale huizen wijk M nos. 34 en 36 waarvan de gevels naar Van Reyn verzekert met „beelden en lofwerk versierd” zijn, en een speciale verordening van 11 Juni 1708 waarborgt den bewoners aan deze zijde van den Haringvliet het onbelemmerd uitzicht over de rivier.

Aan de Wijnhaven wordt, ter vervanging van den eersten bouw, in 1684 het nog bestaande huis n°. 151 gebouwd, met het bekende wijsgeerige opschrift, waaraan de gezusters, die het in de 19e eeuw langen tijd bewoonden, haar bijnaam „de oordeeltjes” ontleenden.

En niet alleen langs de havens werd dit proces voltrokken – ook in de binnenstad: het huis dat zekere Van Diert reeds bezat aan den Oppert, mèt dat wat hij kocht van den schilder de Colonia, werden in de eerste helft van de 18e eeuw tot één kapitaal heerenhuis herbouwd, nu kortgeleden ten behoeve van de Meent-doorbraak gesloopt.

Maar waar moet ik eindigen? Wat ik hier opnoemde is voldoende om een denkbeeld te geven van den aard van dien massalen ombouw welke, in de tweede helft van de 17e eeuw ingezet, in de 18e eeuw culmineerde en daarmee op het vernieuwde Rotterdam, waarvan het hiervoor geciteerde lof-